nika (PAP). Constitution" o ze swych Sneila, który i i pisze, że oprowadziła ową do po- erdzi, że na czeni japoń-

scy w fabryce Konan, znajdującej się na terenie Korei, dokonali prac z z bombą atomową, które dały całkiem zadowalające rezultaty. Na kilka godzin przed wkroczeniem czołgów radzieckich uczeni japońscy zniszczyli nie wykończone bomby atomowe i wszystkie plany oraz wysadzili w powietrze „zakłady atomowe" w Konan.

ka warunkiem silnej echosłowacji

czenie ministra Lausmana

(PAP). W wach odbył kich socjal- wiatów mo- m wziął u- mysłu Lau- zemówienie wewnętrzno- owacji. W zył minister nków czes- m. in.:

tego, aby ni. W ostat- zrozumienie otnie po o- enie to od- olę w dal- osunków.

lną jest o- olskich we- ryka: „bez silnej Cze- et Czecho-

słowacja nie mogłaby się rozwijać bez silnej Polski".

Papen, Schacht i Fritsche utworzą nowy rząd niemiecki?

Berlin, 4 października (API). Wśród ludności niemieckiej i w kołach brytyjskich krążą pogłoski, iż w strefach amerykańskiej i brytyjskiej utworzony zostanie wkrótce nowy rząd niemiecki. Von Papen ma zostać jego prezydentem, Schacht ministrem finansów, a Fritsche ministrem informacji. Stwierdza się, iż w tym celu trzej oskarżeni nie zostali skazani przez Trybunał Norymberski.

Zwolennicy tej koncepcji twierdzą, że Trybunał Norymberski uniewinnił ich właśnie w przewidywaniu powstania takiego rządu. Według korespondenta agencji France Presse, pogłoska przywódców hitlerowskich Schachta, Papena i Fritschego. Nakaz został wydany przez miejscowy niemiecki urząd dla usuwania wpływów hitleryzmu, na tej podstawie, że 3 uwolnieni byli czynnymi członkami partii hitlerowskiej. Policja niemiecka otoczyła ich domy.

Odwołanie od wyroku śmierci do Sojuszniczej Rady Kontroli wystosował Rosenberg i Sauckel oraz obrońca nieobecnego Martina Bormanna, Hans Frank, Kaltenbrunner i Streicher powiedzieli swym obrońcom, że nie będą prosić o łaskę.

Po zgonie b. prezydenta Mościckiego

Gwałtowne załamanie się reżimu sanacyjnego we wrześniu 1939 r. spowodowało, że czołowe postaci tego okresu znalazły się nagle poza bieżącym życiem politycznym i popadły zbiorowo w zapomnienie, z którego wydobywają je co najwyżej rozprawy historyków i publicystów, dotyczące dziejów Polski międzywojennej, lub — śmierć. W ten sposób wrócił też na szpalty gazet, w których tak długo pierwsze nieraz zajmował miejsce, Ignacy Mościcki, przez 13 lat prezydent Polski, osobistość wzbudzająca już przed 1939 r. wiele sądów sprzecznych i wahających się od całkowitego potępienia do urzędowych apologii. Zasadniczo jest pewne, iż Ignacy Mościcki nie odegrał pozytywnej roli w Polsce przedwrześniowej i że musi być wybitnie obciążony odpowiedzialnością za błędy i winy, które popełniła sanacja i za nieszczęścia, które ściągnęła na Polskę. W chwili jednak, gdy zgon Mościckiego ostatecznie uczynił go już tylko postacią historyczną, wolno nam również przypomnieć, że Mościcki prócz niechlubnej roli politycznej zyskał sobie zarazem dobre imię jako uczony i jako organizator placówek naukowo-przemysłowych. Na tę rolę Mościckiego chcemy w tej chwili w pierwszym rzędzie zwrócić uwagę.

Mościcki, wychowanek Politechniki w Rydze, a później asystent przy katedrze fizyki na Uniwersytecie we Fryburgu w Szwajcarii, miał zainteresowania w zakresie chemii nieorganicznej, elektrochemii, elektrotechniki i elektrofizyki, oraz związane z przeróbką ropy naftowej i gazów ziemnych i osiągnął na tych polach pewne wyniki, których nie można pomijać. Już ok. 1900 r. opracował metody i aparaturę dla produkcji kwasu azotowego z powietrza, które stały się podwaliną fabryk „Société de l'acide nitrique" we Fryburgu Nim. w 1912 r. mianowany został profesorem zwyczajnym chemii fizycznej i elektrochemii technicznej Politechniki Lwowskiej, kontynuował swe prace naukowo-badawcze i wynalazł m. i. nową metodę rozdzielania emulsyj ropowych, nową metodę zachowawczej destylacji ropy, nową metodę absorpcyjną dla produkcji gazoliny z gazów ziemnych i nowy typ kondensatora na wysokie napięcie, który znalazł również zastosowanie przy budowie wieży Eiffla.

W swej działalności naukowej Mościcki łączył talenty uczonego ze zdolnościami organizatora i praktycznego ekonomisty. Jeszcze jako profesor we Lwowie założył Instytut Badań Naukowych i Chemicznych „Metan", przekształcony później w Chemiczny Instytut Badawczy. W czasie pierwszej wojny światowej budował fabrykę „Azot" dla produkcji kwasu azotowego i cyjanowodoru w Jaworznie. Po wojnie — mianowany w 1921 r. doktorem honoris causa za niewątpliwe zasługi na polu nauki i przemysłu — zorganizował fabrykę Związków Azotowych w Chorzowie, po przejęciu jej z rąk niemieckich, oraz fabrykę Związków Azotowych w Mościcach. Niewątpliwie stał się już w tym czasie więcej dyrektorem i przedsiębiorcą niż uczonym. Jego wena naukowa osłabła a ostatni wynalazek — słynny aparat służący do wytwarzania sztucznego powietrza górskiego — stał się bardziej ośrodkiem gorszących transakcyj finansowych, niż przedmiotem realnego użytkowania.

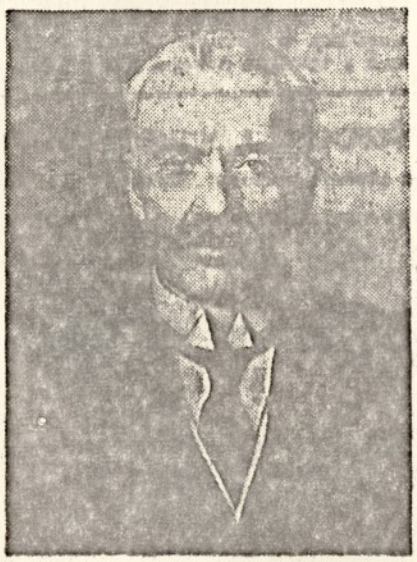

Bo tymczasem Ignacy Mościcki, profesor i uczony, wypłynął na bystre wody działalności politycznej. Nie był to za młodu człowiek pozbawiony czynnego patriotyzmu: za pobytu w Szwajcarii brał udział w pracach niepodległościowych. Ale jego wybitna rola polityczna nie wynikła z własnych zasług, lecz z przychylności jaką dlań żywił marszałek Piłsudski. Jej zawdzięczał Mościcki w w dniu 1 czerwca 1926 r. swój nieoczekiwany wybór na Prezydenta Rzeczypospolitej. Jako głowa państwa nie okazywał zrazu żadnych cech indywidualnych, nazywano go też powszechnie Ignacym Posłusznym. Ale śmierć Piłsudskiego uruchomiła nagle utajone dotychczas osobiste ambicje polityczne starego pana. Dookoła prezydenta uformowała się klika rodzinna, która znalazła się wkrótce w ostrym zatargu z niektórymi innymi grupami sanatorów, zatargu, zresztą, obracającego się wyłącznie około zagadnień natury osobistej. Ostatecznie, po samobójstwie Walerego Sławka, doszło do kompromisu: Mościcki mianował Rydza marszałkiem, pozwolił Sławojowi stawać przed Rydzem na baczność, ale powoli, z uporem rozszerzał zakres swej władzy i wpływów, ciągnąc za sobą nieodpowiedzialnych synów i ambitnego zięcia, pragnącego odegrać rolę polskiego Ciano, i ulegając wpływom poślubionej w podeszłym wieku młodej żony.

Małość polityczna tego człowieka zaznaczyła się też z tragiczną wyrazistością w dniach drugiej wojny światowej, gdy on — „odpowiedzialny przed Bogiem i historią" — nie tylko umknął przez Zaleszczyki, ale usiłował po dawnemu intrygować (nominacja Wieniawy). Nawet emigracja w Angers musiała się go więc wyrzec.

J. S.

Schacht, Pa wkrótce Nor portowe i esk fy okupacyj Fritsche udac a von Papen brytyjskiej i pacyjnej, gdyż szcze, gdzie za

W ostatnic list do kance rym Niemcy prosili, aby w Schachta odes pomożenia do sytuacji finans ny, czy przyją prośbę narod wiedział „musz co zostanie m kogo".

Trzej uwoln niarze wojenn bie więzienia, kniętej.

W więzien

Norymberga. Skazanych pr podzielono na grupę obejmu na śmierć, d skazanych na a trzecia — 4 od 10 do 20 la szczono w tr ściach więzi Specjalna kom pracowuje pla zańców zostan

Wizyta polski

Londyn, 4 p pa złożona z 10 w tym 2 kob kiej Brytanii brytyjskiego. cjalna wizyta Dziennikarze cielami następ nik", „Głos Lu „Dziennik Lu ta", „Życie W ników: „Ty i „Wieś". Wra pism przybył Polskiej Agenc

Po 2-dniowy dziennikarze z cję oraz ośrod Po powrocie dziennikarze be ficjalnym śnia tyjski.

Żołnierze z

Londyn, 4 p sobotę opuszcz do Gdańska st nierzy polskich biorą żony B daje się za 2 t rąc na pokład

Dz. Polski N. 272 (Kraków) 4/X/46 183 18